

Gvatemala

Veliki teden v Antigui Gvatemali

► pise in fotografira: Gal KUŠAR

Post

Takoj nato ga je Duh odvedel in puščavo. V puščavi se bil štrideset dni in satan ga je skušal. Bil je med zvermi in angeli so mu stregli. Mr 1,12-13.

Množice domačih in tujih turistov se zgodaj spomladi zgrinjajo v Antigu Gvatemala. To staro, očarjivo kolonialno mesto, dobro uro vožnje oddaljeno od razvitega gvatemalskega prestolnice, postane nameč v postnem in velikonočnem času prizorišče veličastnih dogodkov, verskih procesij, primljivih tecnic, s škofojelskimi pasijonom ali pa tečnikami igrami v Oberammergau na Bavarskem. Številne procesije, s katerimi se katoliški verniki pripravljajo na Veliko nedeljo, prevzamejo vsakogar. Predvsem v velikem tednu se zdi, kot da celo mesto živi in dura le še za te procesije. Se celo narava poskrbi za to, da se akacije razcvetijo v vijolični barvi in so tako barvno usklajene cvetličnim aranžmaji in zastavicami, ki krasijo mesto. Mestni ulice pa preplavlji množica v vijolične tone oblečenih udeležencev procesij.

Cvetna nedelja

»Pripeljala sta k Jezusu oslička, položila nanj svoja plašča in sedel je nanj. Veliko ljudi je razgnilo na pot svoje plašče, drugi pa veje, ki so jih odložili na poljih. Tisti, ki so šli pred njim, in tudi tisti, ki so šli za njim, so vzvikli:«

»Hozana! Blagoslovjeni, ki prihaja v Gospodovem imenu! Blagoslovljeno kraljestvo našega očeta

«Davida, kraljestvo, ki prihaja! Hozana na višavah!» (Mr 11,7-11)

Postno dogajanje v Antigui doseže vrhunc v velikem tednu, ki se začne s cvetno nedeljo, ko se spominjamo Jezusovega slovenskega prihoda v Jeruzalem. Na trgu pred cerkvami ta dan pradajo butarice, ki so malo drugačne, predvsem pa manj pisanci od jubljanskih. Verniki jih nesejo s seboj v cerkev, kjer jih duhovnik blagosloviti. Zanimivo je opazovati, kako v cerkvi v isti klopi sedita skrumno oblečena potomka Majev, poleg nje pa izbrano oblečena gospa visoke družbe. Naočitajoši

POTOPIS

z besedami: "Pustite, poglejmo, ali bo prišel Elija in ga snel." Jezus pa je zaklical z močnim glasom in izdihnik (Mr 15,25-37).

Mal pred polednevom se začnjo na glavnem trgu pred katedralo sv. Jakoba zbirati množice, da bi si ogledali krizanje. Klepet med množico utihne, ko ob dvanaštih urah clani bratovščine prenesejo iz cerkve nosila z Jezusom Kristusom. Kip je zelo realistično pobaran, lasuljo ima izdelano iz pravih las, v izjemnem sklepu pa gibljive roke. Ko leži na nosilih, ima roke položene ob telesu. Nato ga preložijo na kriz, mu razpnejo roke na prečni tram, ga pritrdirjo na kriz in kriz dvignejo med levega in desnega razbojnika. Čeprav gre le za kip, je doživetje zelo srljivo in presulinjivo. Posebno ko zapiha vetrinu in mu premika lase, se zdi, kot da je živ. Kristus tako visi na krizu pred cerkvijo do šeste ure zvečer, ko se ponovno začnejo zbirati množice. Med domačini prevladuje črna barva oblačil. Clani bratovščine spustijo kriz s Krizanim ter ga v kratkem spredvodu angelov in Zlostvene Matere Božje prenesejo v cerkev. Tu Kristusa položijo v grob, okrašen s strelčnjami.

Velika sobota

»In Jožef je kupil kos platna, Jezusa snel, zavil v platno in ga položil v grob, ki je bil vsekan v skalo. Nato je zavil kamen v vhodu v grob. Marija Magdalena in Marija, Joževeva mati, pa sta opazovali, kam ga je položil.« (Mr 15,46-47).

Procesije velike sobote so pogrebni sprevodi. Nosači veličastne pogrebne kočje so oblečeni v črno, procesije sestavljajo skupine v črno oblečenih pogrebcev s špiklastimi kapucami in laternami. Pogrebni kočji sledijo domačinkam, oblečene v črno, žalna oblačila. Godba na pihala igra pogrebne koracnice. Nekateri gledali procesij so vidno presurenji, turisti presenečeni, nihče pa ne ostane ravnočušen. Te procesije se zavlečajo pozno v noč, nosači pa so na koncu res vidno utrujeni in izmučeni.

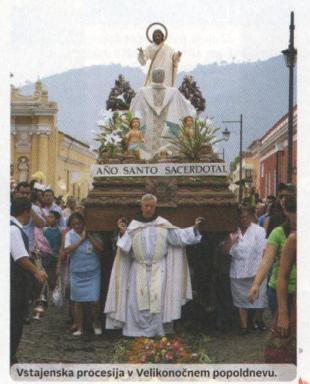
Velika noč

Ko je minila sobota, so Marija Magdalena, Marija, Jakobova mati, in Šalomka kupile dišav, da bi ga šle mazilit. Prvi dan tedna so šle h grobu navsezgodaj, ko je sonce vzšlo. Med seboj so govorile: "Kdo nam bo odvajl kamen od vhoda v grob?" Ko pa so se ozrele tja, so videle, da je kamen odvajen; in bil je zelo velik. Stopile so v grob in zagledale milačenico, ki je sedel na desni strani, ognjen z belim oblačilom, in so zelo začudile. On pa jim je rekel: "Ne čudite se! Jezusa iščete, Nazarečana, krizanega. Bil je obujen. Ni ga tukaj. Poglejte kraj, kamor so ga položili!" (Mr 16,1-6).

Ze zgodaj zjutraj začnejo po mestu odmetvati močni strell iz prozoričnih možnarjev. Možnar je močna žezeleca cev, pritrjena na leseno podloga. Strelec v cev vtakne pripravljen naboj na vžigalno

vrvice, s cigaretto priže vrvico in stopi malo stran. Prva eksplozija izstrelji naboj do 60 m visoko v zrak, kjer potem še enkrat eksplodira. Nekateri naboji so napolnjeni tudi s konfeti. Te dvojne detonacije odmevajo pa Antigui celo dopoldne. Vstajenska procesija se nameč začne šele ob treti uri popoldan. Nosaci, ki nosijo nosilico s Vstajnim Kristusom so moški, moški in ženske, v pisanih oblekah. Voditelj procesije je duhovnik. Procesija je zelo sproščena, tudi godba na pihala igra vesele pesmi. Ko se procesija po kratkem času vrne v cerkev, zavojnijo zvonovi, z zvonikov pa se na ulico usujejo pisani konfeti. In veliko slavje po 40 dneh posta se lahko začne!

Vstajenska procesija v Velikonočnem popoldnju.

POTOPIS

Trpeči obraz Jezusa Kristusa.

Križanje pred katedralo sv. Jakoba.

razpoznavni znak je nakit; potomka Majev je okrašena s cenimiški izdelki, gospa visoke družbe pa krali zlati nakit, z vdelanimi dragimi in poldragimi kamni. V Gvatemali so socialni razlike ogromne, bogastrovno in revščina hodita z roko v roki.

V začetku velikega dneva potekajo v vseh župnijskih cerkvah v Antigu nočna bedenja (viglična). Vsak dan in tednu je na vrsti ena župnija. Na trgu pred cerkvijo, v kateri poteka bedenja, je vedno veliko ljudi. Za hrano in brezalkoholno pičajo je poskrbjeno na uličnih stožnicah. Vonj po žerjavici, pečenem mesu in ovčtvih slăščicah se širidaleč naokoli. Seveda ne sme manjkati orkester, ki pred cerkvijo igra postne skladbe. Ljudje se v cerkvi pomikajo proti olтарju. Pred olтарjem je na tlaku veličastna alfombra, robovi so okrašeni s poljskim pridelki in sedeži. Oltar pa navadno pokriva slika oz. kulisa, ki prikazuje ustrezun prizor iz Svetega pisma. Obiskovalci si ogledujejo in fotografirajo predvsem alfombro, nekateri pa tudi molijo, sede ali kleče k klopi.

Veliki četrtek

»Vojaki so ga odpeljali na dvorišče palače, to je sodne hiše, in sklicali vsi četo. Ognili so ga v skrtni, spletli krono iz trijna in mu na nobeli. Začeli so ga pozdravljati: "Pozdravljen, judovski kralj!" Tolki so ga po glavi s trstom, pljuvali vanj, poklepivali pred njim in se mu priklanjali do tal. Potem ko so ga zasmehovali, so mu sleki škrflat in ga oblekli v njegova oblačila. In peljali so ga ven, da bi ga krizali (Mr 15,16-24).

Procesije velikega četrtega so od vseh procesiji najbolj množične, z različnimi skupinami: kadilinčarji, nosači tabel, rimskimi vojaki, svetniki in z obvezno godbo na pihala. Ulice Antigue dobesedno preplavijo udeležence procesij v vijoličnih togah. Povsod po mestu obiskovalec srečuje večje ali manjše vijolične skupinice. Po ulicah je veliko ljudi,

Božji grob v cerkvi Escuela de Cristo.